

fridst, og dette ikke betragtes som en Kapitalulykke, da lad være at gjøre mere Modstand mod det. Thi det hører ogsaa med, tror jeg, for at vi kunne faae en Lov; uden denne Resignation tror jeg ikke, at det lykkes at komme ind paa det, som der længe har været Tale om, nemlig de frugtbare, praktiske Reformers Omraade. — Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgfreds (Sab) angreb jo meget stærkt Udvalgets § 11; men det forekommer mig dog i Virkeligheden ikke, at det ærede Medlem førte nye Argumenter i Marfen, og jeg ser heller ikke, at han egentlig er uenig med os, der udgjøre Flertallet i Udvalget, og særlig ikke med mig, thi det ærede Medlem ansførte, hvad jeg har prædikeret gjentagne Gange og søgt at udvikle i Betænkningen, at hvad det kommer an paa, er ikke den paagældende Transaktions Benævnelse, hvad den hedder. Derpaa kan man ikke bygge en Forskjel mellem Sparekasser og Banker. Den samme Transaktion kan foretages af en Bank eller en Sparekasse, og begge Dele kunne være gode, men hvad det kommer an paa, er hele Fremgangsmaaden, Diemedet og Lendentsen, der gaar igennem hele Forretningen, og der kommer Forskjellen mellem det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgfreds og os Andre. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgfreds siger, at der er ingen Forskjel. En Sparekasse kan gaa lige saa vidt som en Bank og indlade sig paa ligesaa vovelige Transaktioner som en Bank. Det kan ganske vist ske, og er af og til sket; men i Almindelighed vil det ikke ske, og i Almindelighed er det ikke sket, og jeg siger, at der er en rimelig og fornuftig Grund til, at det ikke sker. Den ligger deri, at Bankerne have et særligt Formaal, nemlig at skaffe sine Aktionærer det størst mulige Udbytte, og derfor paa en Maade ere tilbøjelige til at indlade sig paa Ting, som det i og for sig ikke er heldigt og ønskeligt at indlade sig paa, medens Sparekasserne, som ikke have noget saadant Baand paa sig, hverken med Hensyn til Bestyrelsen eller med Hensyn til Andre, hvis Interesser de ere satte til at varetage, ikke have denne Forpligtelse eller dette Ønske om at skaffe et stort Udbytte og altsaa ikke have den Fristelse til at komme ind paa farlige Transaktioner, som Bankerne have. Derfor er der praktisk og faktisk en stor Forskjel mellem Sparekassernes og Bankernes Virksomhed, som det ikke kan nytte at overse eller negte, og som fortjener at finde sit fulde Udtryk i Lovgivningen. Jeg ønsker ikke i nogen Henseende at fortsætte den Dei, paa hvilken det ærede Medlem for Fredensborg (Hage) og tilbedels det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgfreds (Scharling) kom ind, nemlig naar de Herrer ville skjelne mellem Bankvenner og Sparekasservenner og Sligt og gjøre Adskillelse imellem

dem, der ville opmuntre Bankvirksomhed og Andre, der interessere sig for Sparekasservirksomhed. Jeg er hverken Bank- eller Sparekasserven eller Sligt. Men lad os gjøre Adskillelsen, og gjøre den saaledes, at Folk kunne se, hvad der er Bank, og hvad der er Sparekasse, og lad dem saa selv vælge. Det tror jeg, vil være en særdeles nyttig, en særdeles gavnlig Ting og fra Lovgivningsmagtens Side omtrent Alt, hvad vi kunne gjøre. Det vil have sin store Betydning, det er det, vi kunne, og Andet gaar vort Forslag ikke ud paa. (Hage: Jo.). Det ærede Medlem siger jo; jeg vil give ham Ret i, at der er et Punkt, hvor det gaar videre, nemlig med Hensyn til Beglomsætningen. Der er en enkelt bestemt Transaktion, om hvilken vi paa ingen Maade have ment, at den efter Sagens Natur eller i og for sig er skadelig, men at den efter de givne faktiske Forhold er af den Bestaffenhed, at det vil være gavnligt, i Samsundets Interesse i Almindelighed, at udelukke Sparekasserne derfra, navnlig fordi Sparekasserne ikke ville have Goner, ikke have Kundskaber og Indsigt nok til at foretage disse Forretninger til virkelig Nytte. Det er et praktisk Grundlag, vi her have stillet os paa, som jeg tror, vel lader sig forsvare, men det er ogsaa det eneste Punkt, hvor vi ere gaaede ud over det rent Almindelige og gaaede ind paa de enkelte Transaktioner. — Jeg skal aldeles ikke nu fortsætte hele den Betragtning, som de ærede Medlemmer have anstillet om Sparekassereinspektørene og om disse hæderlige og dygtige Folk, som sidde ude i Sognekassernes, og som ingenlunde maa generes ved, at der kommer Fremmede paa Statens Begne og ser dem efter. Jeg forstaaer ikke hele den Tankegang. Jeg tror, at den er aldeles urigtig. Jeg tror, at den er en fuldstændig Misfjendelse af, hvad der i Virkeligheden kan kræves og bør kunne kræves af Folk; der styre Andres Forretninger og have Tillidskærv. Jeg tror, at den er i Strid med det hele konstitutionelle Princip, hvorunder vi Alle leve. Vore Ministre ere ikke stillede saaledes efter vor Forfatning, uagtet det sikkert er Grundlovens Mening, at Ministrene i særlig Grad skulle nyde Befolkningens Tillid. At det ikke har udvirket sig saaledes i Pragis, at dette Princip helt er gjenneført, er en anden Sag; men i alt Fald har det været Grundlovens Tanke ikke at stille Ministeren saaledes, at de, uagtet de staa paa det højeste Trin i Samsundet, skulle kunne kræve blind Tillid. Iverimod har den omgivet dem med Kontrollbestemmelser paa alle Punkter, Revisionsbestemmelser, gjenneført Kontrol, gjenneført Mistænksomhed, men det fornærmer ikke nogen enkelt af de ærede Ministre. Det er virkelig Noget, som Enhver, der serer Andres Forretninger, under vore Forhold maa finde sig i at